

ADVIES Nr 19 / 2007 van 23 mei 2007

O. Ref. : SA2 / A / 2007 / 024

BETREFT : Overzicht van de regelgeving en van de beslissingen van de Controlecommissie met betrekking tot de controle van de geregistreerde giften van 125 € en meer van natuurlijke personen aan politieke partijen en hun componenten, lijsten, kandidaten en politieke mandatarissen (kalenderjaren 1999 tot 2005).

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ;

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens ('WVP'), inzonderheid artikel 29 ;

Gelet op de adviesaanvraag vanwege dhr. Luc Blondeel en dhr. Robert Myttenaere, de Griffiers van de Controlecommissie betreffende de verkiezingsuitgaven en de boekhouding van de politieke partijen, d.d. 11 mei 2007;

Gelet op het verslag van dhr. Voorzitter;

Brengt op 23 mei 2007 volgend advies uit:

A. INLEIDING

1. Op 11 mei 2007 hebben de Griffiers van de Controlecommissie betreffende de verkiezingsuitgaven en de boekhouding van de politieke partijen de Commissie verzocht om bij hoogdringendheid advies uit te brengen inzake het ontwerp van het overzicht van de regelgeving en van de beslissingen van de Controlecommissie met betrekking tot de controle van de geregistreerde giften van 125 € en meer van natuurlijke personen aan politieke partijen en hun componenten, lijsten, kandidaten en politieke mandatarissen (kalenderjaren 1999 tot 2005) (hierna het 'ontwerp overzicht') :
2. *'... Gelet op het privacygevoelig karakter van deze materie zouden wij het op prijs stellen indien u ons uiterlijk tegen 31 mei 2007 zou kunnen meedelen of dit overzicht zowel naar de vorm als naar de inhoud in overeenstemming is met de privacywet van 8 december 1992, mede in het licht van het advies dat de privacycommissie op 3 maart 1999 heeft uitgebracht (zie bijlage 2 van de ontwerpversie). ...'*
3. De Commissie brengt advies uit over het ontwerp overzicht op grond van de haar voorgelegde stukken.

B. TOEPASSELIJKE WETGEVING

4. Er kan vooreerst worden verwezen naar de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de federale Kamers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, zoals gewijzigd door de wet van 17 februari 2005.
5. Verder zijn er nog drie wetten die de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van andere bestuursniveaus regelen :
 - de wet van 19 mei 1994 tot regeling van de verkiezingscampagne en tot beperking en aangifte van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Vlaamse Raad, de Waalse Gewestraad, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, alsmede tot vaststelling van de toetsingsnorm inzake officiële mededelingen van de overheid;
 - de wet van 19 mei 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van het Europees Parlement;
 - de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn.

C. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

C.1. Achtergrond¹ bij het ontwerp overzicht

6. De Controlecommissie betreffende de verkiezingsuitgaven en de boekhouding van de politieke partijen heeft op 30 april 2007 het ontwerp overzicht (kalenderjaren 1999 tot 2005) goedgekeurd. Zij wenst dit te publiceren als parlementair stuk, maar vraagt eerst

¹ Bron : advies d.d. 3 maart 1999 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, uitgebracht op vraag van de Controlecommissie.

advies aan de Commissie inzake de overeenstemming van het ontwerp overzicht met de WVP, in het licht van het door de Commissie in 1999 verstrekte advies.

7. De Commissie heeft namelijk op 3 maart 1999 een advies verstrekt, op vraag van de Controlecommissie, inzake de bekendmaking van de overzichten van de identiteit van de schenkers van politieke partijen.
8. Dit advies bepaalde als volgt : *'Uit de door U aangehaalde wettelijke en overheidsbepalingen blijkt dat de overzichten persoonsgegevens bevatten, namelijk naam, voornaam, volledig adres, en nationaliteit van elke schenker, en het geschonken bedrag (dat bovendien een aanwijzing kan zijn over de levensstandaard van de schenker, en zelfs over zijn verhouding tot de begunstigden).*

De wet van 8 december 1992 op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, gewijzigd op 11 december 1998 (hierna, de wet van 8 december 1992) is bijgevolg volledig van toepassing op dergelijke overzichten. Dit houdt in dat de verwerking van de gegevens die erin zijn opgenomen een welbepaald, duidelijk omschreven en wettig doeleinde moet nastreven, zijnde de controle op de financiering van de politieke partijen en, in het bijzonder, de controle op de naleving van de maximumbedragen voorzien in het nieuwe artikel 16bis(nieuw) van de wet van 4 juli 1989.² Gelet op hun doeleinde zijn deze overzichten enkel bestemd voor de Controlecommissie, zoals trouwens voorzien in artikel 16ter van voornoemde wet van 4 juli 1989. Het uitvoeringsbesluit van deze wet, genomen op 10 december 1998 voorziet zelf ook slechts in de neerlegging van de overzichten bij de Controlecommissie (art. 5 van dit koninklijk besluit).

We voegen hieraan toe dat de gegevens die ze bevatten relevant, ter zake dienend en niet overmatig moeten zijn ten opzichte van dit doeleinde, met als gevolg dat de categorieën van gegevens exhaustief worden opgesomd in artikel 3 van voornoemd koninklijk besluit. Er moet eveneens over gewaakt worden dat de gegevens juist en bijgewerkt zijn. De bewaartermijn van deze gegevens is beperkt tot de verwezenlijking van het doeleinde waarvoor ze werden verkregen, in dit geval gedurende een (vernieuwbare) termijn van 1 jaar, beoogd in artikel 16bis van voornoemde wet van 4 juli 1989. Mochten de geregistreerde gegevens langer dan hiervoor bepaald worden gebruikt voor wetenschappelijke, statistische of historische doeleinden, dan zou de Koning, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, moeten voorzien in passende waarborgen.

Hieruit vloeit voort dat de publicatie of openbaarmaking van deze overzichten buiten de Controlecommissie neerkomt op een inbreuk op het beginsel volgens welk het doeleinde toereikend moet zijn ten opzichte van de verwerking, te meer daar noch de wet op de financiering van politieke partijen, noch haar uitvoeringsbesluit van 10 december 1998 dit voorzien. Deze overzichten zijn vertrouwelijk en zowel artikel 16 van de wet van 8 december 1992 (dat de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de verwerking oplegt), als artikel 6 van de wet op de financiering van de partijen³ herinneren hieraan. Deze overzichten mogen dus op geen enkele manier openbaar gemaakt worden.

Gezien hun inhoud zelf, kunnen de overzichten informatie verschaffen over de politieke overtuiging van de schenkers. Deze informatie is een gevoelig gegeven in de zin van artikel 6,§§ 1 en 2 van de wet van 8 december 1992, dat onder een zeer strikt wettelijk en regelgevend stelsel valt : de verwerking van dergelijke gegevens is slechts toegestaan in de gevallen die limitatief worden opgesomd in artikel 6 § 2 van deze wet.

² Wet betreffende de beperkingen en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de federale kamers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen.

³ Wet van 4 juli 1989, art. 6 : "Zij verbinden er zich bovendien toe de herkomst van de geldmiddelen aan te geven en daarbij de identiteit van de privé-personen die een gift hebben gedaan, vertrouwelijk te houden."

De controleopdracht van uw Commissie rechtvaardigt zeker de verwerking van een gevoelig gegeven van dat type, maar de eerbied voor de persoonlijke levenssfeer verbiedt elke andere verwerking, in dit geval, elke andere mededeling van deze gegevens aan andere personen dan de leden van uw Commissie. De vertrouwelijke aard van deze gevoelige gegevens wordt nog in herinnering gebracht in artikel 7, a) van het koninklijk besluit nr. 14 van 22 mei 1996 tot vaststelling van de doeleinden, de criteria en de voorwaarden van toegestane verwerkingen van de gegevens bedoeld in artikel 6 van de wet van 8 december 1992. Deze bepaling voorziet dat de personen die door de Controlecommissie gemachtigd worden om de gegevens te verwerken, er wettelijk, statutair of contractueel toe gehouden zijn het vertrouwelijk karakter van de gegevens in acht te nemen

Verder moet er ook rekening worden gehouden met de volgende verplichtingen in hoofde van de verantwoordelijke voor de verwerking van deze overzichten, in dit geval, de Controlecommissie :

- *voor de schenkers moet een recht op toegang tot en verbetering van de hen betreffende gegevens worden voorzien (artt. 10 en 12 van de wet van 8 december 1992);*
- *De enige uitzonderingen op deze rechten van toegang en verbetering hebben betrekking op de verwerkingen voor journalistieke literaire of artistieke doeleinden indien de uitoefening van deze rechten een voorgenomen publicatie in het gedrang zou brengen of aanwijzingen zou verschaffen over de bronnen van informatie, op de verwerkingen van de inlichtingendiensten, die van de politiediensten en die van het Europees Centrum voor verdwenen en sexueel uitgebuite kinderen.*
- *De Controlecommissie is bovendien onderworpen aan de verplichtingen inzake de veiligheid van de verwerkingen, vermeld in artikel 16 van de wet van 8 december 1992 (beperking van het recht op toegang tot de overzichten binnen de Controlecommissie, technische en organisatorische maatregelen tegen elke niet-geoorloofde verwerking van of toegang tot de gegevens in het register).*

Tenslotte, en los van deze beschouwingen over het beroepsgeheim of de deontologie, die niet onder de bevoegdheid van de Commissie vallen, dient eraan te worden herinnerd dat elk lid van de Controlecommissie in zijn hoedanigheid van medeverantwoordelijke voor de verwerking, zich blootstelt aan de zeer zware strafrechtelijke sancties voorzien in de artikelen 37 tot 43 van de wet van 8 december 1992.'

C.2. Bespreking van het ontwerp overzicht

9. De Commissie stelt met genoeg vast dat haar voormeld advies door de Controlecommissie werd opgevolgd. Zulks blijkt onder meer uit de volgende passages van het ontwerp overzicht :

- 'Er worden, met het oog op de privacy van zowel begunstigen als schenkers, uiteraard geen namen in dit document vermeld. De bij de Controlecommissie ingediende overzichten zijn immers vertrouwelijk en mogen op geen enkele manier openbaar worden gemaakt.'(ontwerp overzicht p. 10)

- 'Artikel 16ter van de wet van 4 juli 1989 en artikel 11bis van de wetten van 19 mei 1994 bepalen dat de controle van de geregistreerde giften door de Controlecommissie gebeurt. Dit impliceert uiteraard dat de leden van de commissie de mogelijkheid moet worden geboden om de aangiften in te kijken. Ter zake past het evenwel te herinneren aan het advies dd. 3 maart 1999 van de commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, uitgebracht op verzoek van de Controlecommissie : ...' (Ontwerp overzicht, p. 12)

10. De WVP is dan ook in dit geval, gelet op het voorgaande, *niet* van toepassing, aangezien er geen sprake is van een verwerking van persoonsgegevens in het ontwerp overzicht : meer

bepaald worden er geen namen in het ontwerp overzicht vermeld, met het oog op de privacy van zowel begunstigen als schenkers⁴. Er is geen mogelijkheid om uit de in het ontwerp overzicht besproken gevallen personen direct of indirect te identificeren⁵.

OM DEZE REDENEN,

11. Brengt de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer een positief advies uit inzake het ontwerp overzicht van de regelgeving en van de beslissingen van de Controlecommissie met betrekking tot de controle van de geregistreerde giften van 125 € en meer van natuurlijke personen aan politieke partijen en hun componenten, lijsten, kandidaten en politieke mandatarissen (kalenderjaren 1999 tot 2005).

De administrateur,

De voorzitter,

(get.) Jo BARET

(get.) Willem DEBEUCKELAERE

⁴ Zie het ontwerp overzicht, pagina 10.

⁵ Zie artikel 1, §1 WVP : iedere informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon verstaan, hierna "betrokkene" genoemd; als identificeerbaar wordt beschouwd een persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificatienummer of van één of meer specifieke elementen die kenmerkend zijn voor zijn of haar fysieke, fysiologische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit.